

Sygn. akt II Ca 1052/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Grzegorz Grymuza
Sędziowie: Sędzia Sądu Okręgowego Ewa Bazelan (spr.)

Sędzia Sądu Rejonowego Marta Postulska-Siwek (del.)

Protokolant Sekretarz sądowy Katarzyna Gustaw

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 roku w Lublinie

na rozprawie

sprawy z powództwa J. L.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w

W.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda i pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 11 września 2013 roku, sygn.

akt I C 265/12

I. z apelacji powoda zmienia zaskarżony wyrok:

a) w punkcie I. i II. w ten sposób, że zasądzoną w punkcie I. od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. L. kwotę 30000 zł (trzydzieści tysięcy

złoty) z ustawowymi odsetkami do dnia 16 marca 2012 roku podwyższa do kwoty 50000 zł (pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty;

b) w punkcie III. w ten sposób, że zasądzoną w nim tytułem zwrotu kosztów procesu od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. L. kwotę 2229 zł 56 gr podwyższa do kwoty 5327 zł 26 gr (pięć tysięcy trzysta dwadzieścia siedem złotych dwadzieścia sześć groszy);

II. oddala apelację pozwanego;

III. zasądza od pozwanego (...)

Akcyjnej w W. na rzecz powoda J. L. kwotę 2200

zł (dwa tysiące dwieście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za drugą instancję.

Sygn. akt II Ca 1052/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 02 kwietnia 2012 roku powód J. L. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią M. L. w wypadku komunikacyjnym oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 4.800 zł .

Wyrokiem z dnia 11 września 2013 roku Sąd Rejonowy w Puławach:

I. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. L. kwotę 30.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty;

II. oddalił powództwo w pozostałej części;

III. zasądził od (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz J. L. kwotę 2.229,56 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

IV. zwrócił powodowi J. L. z kasy Sądu Rejonowego w Puławach kwotę 89,74 zł tytułem niewykorzystanej części zaliczki uiszczonej w dniu 26 lutego 2013 roku i wpisanej do ks. żal. pod póż. 113/13c.

W uzasadnieniu powyższego Sąd pierwszej instancji ustalił, że w dniu 23 września 2004 roku w miejscowości G., J. G. - kierujący samochodem marki V. (...) o nr rej. (...) nie dostosował prędkości jazdy do warunków drogowych na skutek czego zjechał na przeciwny pas ruchu, gdzie zderzył się z jadącym prawidłowo samochodem F. (...) kierowanym przez J. L., w wyniku czego M. L. - pasażerka F. (...) - poniosła śmierć.

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Skarżysku Kamiennej z dnia 23 maja 2005 roku w sprawie II K 24/05 J. G. został uznany winnym wyżej opisanego zdarzenia.

M. L. przez 33 lata była żoną J. L., ich małżeństwo było zgodne, razem wychowali dwie, obecnie już dorosłe córki.

Przed wypadkiem małżonkowie L. wspólnie prowadzili gospodarstwo domowe, M. L. pracowała i zajmowała się domem, J. L. będący już rencistą, także „dorabiał” do renty, w domu pomagając żonie wykonywał prace „techniczne”, wspólnie z żoną robili zakupy, wspólnie także odwiedzali starszą córkę w jej domu w K., pomagając w czasie wizyt w opiece nad wnukami, wspierali również finansowo młodszą córkę która usamodzielniała się i w 2000 roku wyprowadziła się z domu rodzinnego do własnego mieszkania, z związku z czym małżonkowie L. wspólnie planowali pomoc jej w spłacie kredytu mieszkaniowego.

Od czasu, gdy także M. L. przeszła na emeryturę, oboje małżonkowie spędzali czas razem w domu, wzajemnie się sobą opiekowali w chorobie, wspólnie z rodziną spędzali święta, razem wyjeżdżali na wakacje do rodziny, odwiedzali córkę w K., zapraszali także gości do swojego domu. Mieli wspólne grono znajomych, z którymi spotykali się na w soboty, na grillu, czy z okazji imienin, zapraszali ich także do siebie, w szczególności okazją do świętowania były imieniny M. L. obchodzone 15 sierpnia, kiedy to przez małżonków L. organizowana była impreza rodzinna.

Stanowili zgodne i szczęśliwe małżeństwo.

Po wypadku i śmierci żony życie J. L. uległo diametralnej zmianie: został sam, zamknął się w sobie, jest przybity i smutny, wycofał się z życia towarzyskiego, nie zaprasza gości do siebie, nie obchodzi imienin, nie korzysta także z zaproszeń znajomych, bo nie chce na nie chodzić sam, w sytuacji, gdy pozostali goście są z małżonkami.

J. L., pomimo upływu ośmiu lat od śmierci żony nadal chce być sam, święta spędza z młodszą córką mieszkającą w P., rzadziej jeździ do córki do K., bo wcześniej zawsze podróż tę odbywał z żoną.

Zmianie uległo także jego codzienne funkcjonowanie, musiał w pełni przejąć prowadzenie domu, sprzątanie, pranie, gotowanie czy zakupy, nadal pracuje zawodowo, uważając że gdyby nie praca to „sam nie wie co by ze sobą zrobił”.

Wskutek śmierci żony J. L., którego życie przed wypadkiem koncentrowało się wokół wspólnego domu, rodziny i kręgu wspólnych znajomych, stracił poczucie bezpieczeństwa, przez około miesiąc nie wychodził z domu, nie chciał z nikim rozmawiać, miał myśli samobójcze poczucie bezsensu życia i pustki, pomimo upływu czasu poczucie tej straty i samotności zwiększa się wraz z wiekiem i świadomością starzenia się i braku opieki w chorobie, jaką mogłaby mu zapewnić - i dotychczas zapewniała - żona.

J. L. nie ma - i nie stara się znaleźć - innej osoby, która wypełniłaby mu pustkę po utracie żony, sam kolei, w relacjach w córkami, w szczególności w zakresie niesionej im pomocy - stara się zastąpić żonę.

Bezpośrednio po wypadku, jeszcze leżąc w szpitalu w S. J. L. korzystał z pomocy psychologa szpitalnego, także w P. próbował poszukiwać pomocy psychologicznej, jednakże po pierwszej wizycie wycofał się, uważając iż „musi sam się pozbierać”.

Obecnie J. L. nadal nie pogodził się ze śmiercią żony, jest zamknięty w sobie, czuje się smutny i przygnębiony, nie może spać lub też budzi się w nocy, doskwiera mu poczucie pustki i samotności.

Śmierć żony wywołała u J. L. silny stres pourazowy obecnie mający charakter przewlekłego stresu pourazowego, który spowodował ukształtowanie się u niego osobowości astenicznej, z dekompensacją nerwicową, wpływającą nie tylko na pogorszenie zdrowia somatycznego i psychicznego i jego dalsze zagrożenie, ale także na upośledzenie ról społecznych zawodowych i rodzinnych, zaś rozmiar bólu i cierpienia po śmierci żony ma charakter przedłużającej się, patologicznej żaloby.

Kierujący pojazdem V. (...) ubezpieczony był od odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. w W..

W toku wszczętego postępowania likwidacyjnego J. L. otrzymał z (...) S.A. w W. kwotę 25.000 zł tytułem odszkodowania, w związku z pogorszeniem się sytuacji życiowej po śmierci żony w wysokości 30.000 zł, zwrot kosztów pogrzebu w wysokości 8.329 zł i zwrot kosztów zniszczonej odzieży 630,50 zł.

Pismem z dnia 29 lutego 2012 roku J. L. zgłosił (...) S.A. w W. roszczenie o zadośćuczynienie w wysokości 50.000 zł, jednakże ubezpieczyciel odmówił wypłaty świadczenia.

Sąd wskazał, że spór między stronami koncentrował się przede wszystkim wokół samej zasady odpowiedzialności pozwanego za krzywdę doznaną przez powoda.

Sąd pierwszej instancji doszedł do wniosku, iż zgłoszone w niniejszej sprawie roszczenie, jest usprawiedliwione co do zasady i znajduje oparcie w treści art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., a to z uwagi na to, że powód J. L. – mąż M. L. - jest niewątpliwie osobą najbliższą, której z mocy art. 448 k.c. przysługuje zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, bowiem rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa i zawarcia małżeństwa, istniejące między osobami ją tworzącymi więzi rodzinne i emocjonalna bezspornie są dobrem, które podlega ochronie prawnej z mocy art. 18 i 71 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 23 k.r.o. a także w art. 23 k.c. i 24 k.c.

Sąd stanął na stanowisku, że prawo do życia rodzinnego i utrzymania tego rodzaju więzi stanowi dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i 24 k.c., co oznacza, że spowodowanie śmierci osoby bliskiej może stanowić naruszenie dóbr osobistych członków jej rodziny i uzasadniać przyznanie im zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. przy czym, ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c. nie wyłącza przepis art. 34 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych. Sąd podzielił utrwalony już w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd o możliwości dochodzenia

zadośćuczynienia na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c., w przypadku gdy śmierć nastąpiła w wyniku delictu, przed wejściem w życie przepisu art. 446 § 4 k.c. - przed 03 sierpnia 2008 roku.

W ocenie Sądu zgłoszone przez powoda roszczenie usprawiedliwione jest co do zasady, nie ulega bowiem wątpliwości, iż wskutek tragicznej śmierci żony doznał on krzywdy - szkody niemajątkowej - która zrekompensowana winna być w formie zadośćuczynienia, jednakże w ocenie Sądu Rejonowego, w rozmiarze mniejszym niż dochodzona kwota 50.000 zł. Zdaniem Sądu kwota 30.000 zł spełni podstawową funkcję wiążącą się z kompensacyjnym charakterem zadośćuczynienia, przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość i nie jest przy tym nadmierna w stosunku do doznanej przez powoda krzywdy, nie jest też symboliczna w obecnych realiach i jakkolwiek, zaś zakres, nasilenie i rozmiar cierpień nie zostały przez powoda wskazane i udowodnione w stopniu przekraczającym ogólnie przyjęcie natężenie cierpień pojawiających się każdorazowo w takich sytuacjach.

W uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia wyjaśniono, że powód wystąpił do pozwanego (...) S.A. w W. z żądaniem zapłaty na jego rzecz zadośćuczynienia w wysokości. 50.000 zł w terminie do dnia 12 marca 2012 roku, jednakże pismem z dnia 15 marca 2012 roku ubezpieczyciel odmówił jego wypłaty, w związku z czym Sąd uznał, iż ubezpieczyciel znalazł się w zwłoce ze spełnieniem świadczenia, co w oparciu o art. 359 § 2 i 3 k.c. w zw. z art. 481 § 2 k.c. zdanie pierwsze uzasadniało zasądzenie na rzecz powoda odsetek ustawowych od zasądzonej kwoty 30.000 zł od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty.

Orzeczenie o kosztach procesu Sąd Rejonowy wydał na podstawie art. 100 k.p.c., zaś o zwrocie zaliczki na mocy art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 roku, Nr 167, poz. 1398).

Apelację od powyższego wyroku wniosły obie strony.

Pozwany (...) Spółka Akcyjna w W. zaskarżył wyrok w części zasądzającej roszczenie i zarzucił orzeczeniu obrazę przepisów prawa materialnego, a w szczególności:

1. naruszenie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 §1 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że przepisy te stanowią podstawę do żądania przez osoby trzecie, w tym bliskie zmarłemu, zadośćuczynienia za krzywdę wywołaną naruszeniem przez sprawcę czynu niedozwolonego ich dóbr osobistych;

2. naruszenie przepisu art. 446 k.c. (w brzmieniu obowiązującym do dnia 3 sierpnia 2008 roku tj. do dnia wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku (Dz. U. 08.116.731)) poprzez jego niezastosowanie, a w konsekwencji posiłkowanie się przez Sąd tym przepisem przy zasądzeniu zadośćuczynienia w oparciu o art. 448 k.c.;

Wskazując na powyższe pozwany domagał się zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania na rzecz pozwanego oraz zasądzenie kosztów procesu przed drugą instancją według norm prawem przepisanych.

Apelację od wyroku Sądu pierwszej instancji wniósł także powód J. L., zaskarżając go w części oddalającej powództwo w zakresie roszczenia powoda o zadośćuczynienie, tj. w punkcie II.

Powód zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie przepisu prawa materialnego w postaci art. 448 k.c. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że odpowiednią kwotą zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych i doznaną krzywdę przez powoda byłaby kwota 30.000 zł.

Skarżący domagał się:

1. zamiany zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w zakresie zadośćuczynienia w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kwoty 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty;

2. zasądzenia na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm prawem przepisanych za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jest bezzasadna i podlega oddaleniu, zaś apelacja powoda zasługiwała na uwzględnienie w całości.

Zarzuty i wnioski apelacji pozwanego, dotyczące rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego, sprowadzały się w istocie do kwestionowania przyjętej przez ten Sąd podstawy prawnej rozstrzygnięcia o zadośćuczynieniu należnym powódce w postaci przepisów art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Jednakże zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (poprzez jego błędną wykładnię) i art. 446 k.c. (poprzez jego niezastosowanie) należało uznać za całkowicie chybione.

Przepis art. 446 k.c. (w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 30 maja 2008 roku, tj. sprzed dnia 3 sierpnia 2008 roku) przewidywał roszczenia: o zwrot kosztów leczenia i pogrzebu (§1), rentę (§2), jednorazowe odszkodowanie dla najbliższych członków rodziny zmarłego, jeżeli wskutek śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej (§3).

W rozpoznawanej sprawie powód nie dochodził żadnych ze wskazanych wyżej roszczeń wynikających ze śmierci najbliższego członka rodziny, a przysługujących osobom trzecim. Nie powoływał się na żadne okoliczności, które obowiązywałyby Sąd pierwszej instancji do analizy zasadności żądania pozwu w świetle tego przepisu.

Prawidłowo zatem Sąd Rejonowy nie przyjął tego przepisu, jako podstawy swojego rozstrzygnięcia dlatego zarzut naruszenia art. 446 k.c. przez jego niezastosowanie należy uznać za niezasadny.

Zdaniem Sądu Okręgowego, słusznie przyjął Sąd pierwszej instancji, iż powodowi w okolicznościach niniejszej sprawy przysługuje roszczenie o zadośćuczynienie w oparciu o normy art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. Należy zaznaczyć, że roszczenia z art. 446 § 3 k.c. oraz art. 448 k.c. mają różny charakter – chronią różne dobra (majątkowe i niemajątkowe) i częściowo różnią się przesłankami ich uwzględnienia.

Sąd Okręgowy podziela w tej kwestii stanowisko, zgodnie z którym najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 k.c. w związku z art. 24 § 1 k.c. zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 roku.

Stanowisko to należy uznać aktualnie za ugruntowane w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. wyrok z dnia 14 stycznia 2010 roku, IV CSK 307/09, Lex nr 599865; uchwała z dnia 22 października 2010 roku, III CZP 76/10, Lex nr 604152; wyrok z dnia 11 maja 2011 roku, I CSK 621/10, Lex nr 848128, wyrok z dnia 25 maja 2011 roku, II CSK 537/10, Lex nr 846563 i uchwała z dnia 13 lipca 2011 roku, III CZP 32/11; Lex nr 852341). Opiera się ono na koncepcji, którą Sąd Okręgowy w pełni podziela, że więź emocjonalna łącząca osoby bliskie jest dobrem osobistym, a więc doznany na skutek śmierci osoby bliskiej uszczerbek może polegać nie tylko na osłabieniu jej aktywności życiowej i motywacji do przezwycięzania trudności, lecz jest także następstwem naruszenia tej relacji między osobą zmarłą a jej najbliższymi.

Katalog dóbr osobistych określony w art. 23 k.c. ma charakter otwarty. W orzecznictwie i w piśmiennictwie przyjmuje się zgodnie, że ochroną przewidzianą w art. 23 i 24 k.c. objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Z istoty otwartości katalogu dóbr osobistych oraz rozwoju społecznego (z czym wiąże się ewolucja systemu wartości) wynika, że wraz ze zmianami stosunków społecznych może pojawiać się potrzeba większej ochrony pewnych dóbr, które wcześniej z różnych względów miały mniejsze znaczenie. Znajduje to odzwierciedlenie w zmianie przepisów, ale czasem wystarczająca jest odpowiednia ich interpretacja. Występujące na przestrzeni lat zmiany wykładni poszczególnych norm prawnych jest to proces naturalny, związany z potrzebą dostosowania prawa do zmieniającej się rzeczywistości.

W trakcie zmian stosunków społecznych doktryna i orzecznictwo uznały za podlegające ochronie dobra osobiste, nie wymienione w art. 23 k.c., takie jak prawo najbliższej rodziny do pochowania osoby zmarłej i pamięci o niej, prawo do intymności i prywatności życia, poczucie przynależności do danej płci, czy też właśnie istnienie więzi rodzinnych.

Zdaniem Sądu Okręgowego, z uwagi na ciężar gatunkowy dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie, powinno ono w hierarchii wartości zasługiwać na wzmożoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Dlatego doznana w tym przypadku krzywda jest szczególnie godna ochrony z uwagi na naruszenie dobra wysokiej rangi i w najwyższym stopniu.

W świetle powyższych rozważań należy uznać, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego, gdy śmierć nastąpiła przed dniem 3 sierpnia 2008 roku, przysługuje zarówno roszczenie odszkodowawcze na podstawie art. 446 § 3 k.c., jeżeli w wyniku tego zdarzenia nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, jak również zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę z powodu naruszenia dóbr osobistych na podstawie art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c.

Nie sposób ponadto podzielić poglądu pozwanego zawartego w uzasadnieniu apelacji, wedle którego przepisu art. 34 ustawy z dnia 22 marca 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 z późn. zm.) nie daje podstaw do zgłaszania żądania na podstawie art. 448 k.c., gdyż zakres ubezpieczenia komunikacyjnego nie OC nie obejmuje sfery praw niemajątkowych związanych z dobrami osobistymi innych osób niż osoba pokrzywdzonego. Należy bowiem wskazać, że w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 roku sygn. akt III CZP 93/12 (zam. M.Prawn. 2013, z. 2, poz. 58), którą Sąd Okręgowy w pełni podziela, Sąd Najwyższy wyjaśnił, że art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu sprzed 11 lutego 2012 roku stanowiący, że z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia nie wyłącza z zakresu ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 448 k.c.

Jednakże, pomimo wskazania właściwej podstawy prawnej dochodzonego w niniejszej sprawie roszczenia, Sąd Rejonowy nieprawidłowo zastosował art. 448 k.c., uznając że zasądzona przez Sąd Rejonowy na rzecz powoda kwota zadośćuczynienia w wysokości 30.000 zł spełnia swoją funkcję kompensacyjną, a żądanie zasądzenia sumy przewyższającej tę kwotę jest wygórowane.

Niewątpliwie krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej związaną z zerwaniem więzi rodzinnej – tu małżeńskiej, bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się także na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy z dokonanych ustaleń faktycznych wyciągnął niewłaściwe wnioski, pomimo że dostrzegł istotne elementy, które powinny wpływać na wysokość przyznanego zadośćuczynienia. Mianowicie Sąd błędnie uznał, że odpowiednią sumą zadośćuczynienia jest kwota 30.000 zł.

W tym względzie Sąd Rejonowy nie uwzględnił dostatecznie charakteru wzajemnej relacji pomiędzy powodem a jego żoną, jak też wpływu jej śmierci na odczucia powoda, który tworzył z żoną M. prawidłowy związek małżeński, oparty na uczuciach i wzajemnym poszanowaniu, a ich więź małżeńska była silna.

Sąd Rejonowy błędnie ocenił rozmiar krzywdy, która towarzyszyła powodowi, jak też nie wziął w wystarczającym stopniu pod uwagę bólu psychicznego odczuwanego przez powoda po stracie żony. W ocenie Sądu Okręgowego, Sąd pierwszej instancji w niewystarczającym stopniu uwzględnił fakt, że nagła i tragiczna śmierć żony była dla powoda

przeżyciem traumatycznym, głęboko urazowym psychicznie. Powód doświadczył objawów stresu pourazowego, który wpłynął na zmianę jego funkcjonowania psychicznego. Przewlekły stres spowodował kształtowanie się osobowości astenicznej, także pogorszenie zdrowia somatycznego i psychicznego. Cierpienia i ból po śmierci żony są u powoda tak duże, że nie jest on w stanie racjonalnie zaakceptować tej straty, co jest przyczyną przedłużającej się, nietypowej żałoby o charakterze patologicznym. Z opinii biegłego sądowego A. P. wynika, że przewlekły stres o wysokim nasileniu stanowi u opiniowanego ciągle zagrożenie dla zdrowia somatycznego i psychicznego, a klinicznie znaczące pogorszenie samopoczucia i przeżywania emocjonalnego bezsprzecznie upośledza pełnienie ról społecznych, zawodowych i rodzinnych oraz realizowanie się jako mężczyzny.

Należało przy tym mieć na uwadze, że u powoda występuje nietypowy przebieg żałoby, trwa zahamowanie ekspresji uczuć, pogłębiająca się izolacja społeczna, wrogość do sprawcy i sytuacji, myśli suicydalne, rytuał odwiedzania grobu, odrzucanie nowych kontaktów.

W świetle powyższych okoliczności Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że kwota zadośćuczynienia zaakceptowana przed Sądem pierwszej instancji nie jest adekwatna do stopnia cierpień psychicznych i krzywdy, jakich doznał powód w związku ze śmiercią bliskiej mu osoby.

W związku z powyższym Sąd Okręgowy na zasadzie art. 386 § 1 k.p.c. uwzględnił wniosek apelacji i zmienił zaskarżony wyrok w pkt I i II w ten sposób, że podwyższył zasądzoną od pozwanego na rzecz powoda sumę zadośćuczynienia do kwoty 50.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 16 marca 2012 roku do dnia zapłaty, oddalając apelację pozwanego na podstawie art. 385 k.p.c.

Wobec uwzględnienia pierwotnego roszczenia powoda w całości zmianie podlegało także rozstrzygnięcie o kosztach procesu zawarte w pkt III. zaskarżonego wyroku. Powód jest stroną wygrywającą postępowanie pierwszoinstancyjne w związku z czym na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. należało podwyższyć zasądzoną na jego rzecz od pozwanego kwotę 2229,56 zł do kwoty 5327,26 zł, na którą złożyła się opłata od pozwu w kwocie 2500 zł, koszty zastępstwa procesowego określone w oparciu o przepis § 2 ust. 1 i § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu wraz z opłatą skarbową w kwocie 2417 zł oraz wydatki związane z opinią biegłego w kwocie 410,26 zł.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów postępowania apelacyjnego z punktu III uzasadnia treść art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Z uwagi na fakt, że apelacja powoda została uwzględniona, zaś apelacja pozwanego została oddalona w całości, pozwany jest stroną przegrywającą postępowanie odwoławcze i powinien zwrócić powodowi poniesione przez niego koszty postępowania apelacyjnego, na które składa się opłata od apelacji 1000 zł oraz wynagrodzenie pełnomocnika, określone na kwotę 1.200 zł w oparciu o przepis § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu.